

וי"מ: צריך שהעובד יעמוד בעזרה בזמן שחשב, אבל עמד בחוץ ושחט בסכין ארוכה – אינו פוסל. וגם על פירוש זה הקשו התוס'.

והר' יו"ט פרש: אין פוסל אלא כשחשב על מקום ששלשתם פסולים בו באותו קרבן שחישב עליו, אבל אם חישב בקדשים קלים לזרוק בירושלים וכיו"ב, כיון שאותו מקום כשר לאכילתם – אינו פוסל. והתוס' הקשו גם על פירוש זה.

וי"מ: צריך שיחשוב על יום השלישי (בשלמים) דוקא – זמן שאפילו אכילת בשר אין בו, אבל ביום השני בשלמים שאינו פסול בכל שלשת הדברים – אין בו פסול 'חוץ לזמנו'. והתוס' דחו פירוש זה.

ב. כתבו התוס' שישנה דעה החולקת על דין 'מקום משולש' (לקמן לו). ויש שמפקפקים בדבר ע' קרן אורה; חו"א ז,ז. עוד העירו על השמטת הרמב"ם דין זה.

ג. בתחילה דרשו בגמרא קרא דקדושים על מחשב חוץ למקומו באם אינו ענין, והקשו על כך. וערש"י פסחים טז: מנחות יא: ורעק"א.

דפים כט – ל

מז. מה הדין בעירוב מחשבות פסול, באופנים דלהלן:

- א. חשב בעבודה אחת לאכול חוץ לזמנו ובעבודה אחרת חשב לאכול חוץ למקומו או שלא לשמה.
- ב. חשב באותה עבודה לאכול כזית חוץ לזמנו ועל כזית אחר חשב לאכול חוץ למקומו.
- ג. חשב על אותו חלק לאכול חוץ לזמנו ולמקומו.
- ד. חשב לאכול חצי כזית חוץ לזמנו וחצי כזית חוץ למקומו.
- ה. חשב לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית.

א. חשב בעבודה אחת מחשבת 'חוץ לזמנו' ובעבודה אחרת חשב 'חוץ למקומו', או 'שלא לשמה' בפסח ובחטאת (משא"כ בשאר קרבנות שמחשבת של"ש אינה פוסלת); הקרבן פסול ואין בו כרת למי שאכלו. רבי יהודה אומר: אם מחשבת הזמן קדמה – פסול וב'כרת', ואם המחשבה האחרת קדמה – פסול ואין בו כרת.

ב. עירוב מחשבות באותה עבודה על שני כזיתים; לדברי אילפא, הכל מודים בזה שפסול ואין בו כרת, משום עירוב מחשבות. ולדברי רבי יוחנן גם בזה נחלקו חכמים ורבי יהודה (וכן משמע מדברי רבי בהמשך הסוגיא ע' שפת אמת וחזו"א). וכן נראית דעת רבא, ואילו אביי סובר כאילפא. עחזו"א).

לפירוש התוס', לא אמר אילפא אלא כשחשב באותו סימן, אבל חשב בסימן אחד חוץ לזמנו ובסימן אחד חוץ למקומו [או במליקת העוף, במפרקת ובסימן אחד] – הוי כשתי עבודות למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, ולמ"ד מפגלין בחצי מתיר.

עבודה שאינה מורכבת משלבים נפרדים והיא חלה ברגע אחד, כגון קמיצה; לדעת אביי מודה רבי יהודה שאין תופסים את המחשבה הראשונה לעצמה אלא נידון כעירוב מחשבות ולעולם פסול ואין בו כרת, כיון שברגע אחד חלות שתי המחשבות. ודוקא בשחיטה נחלק רבי יהודה לפי שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, וכל מחשבה חלה על חלק אחר [וכן בכל כיו"ב]; הקטרת הקומץ והלבונה, או פסיעת פסיעות בהולכה].

למסקנת הסוגיא אין חילוק בין אמר 'כזית כזית' ובין 'כזית וכזית', בשניהם הולך רבי יהודה אחר המחשבה הראשונה (כך דעת רבי. ולכאורה לאילפא ב'כזית וכזית' הוי עירוב מחשבות. ע' שפת אמת וחזו"א).

ג. חשב על אותו חלק לאכלו בחוץ למחר; רבי פשט ללוי שלכו"ע יש כאן עירוב מחשבות, ופסול ואין בו כרת.

התוס' תמהו האם רבא ג"כ יכול לסבור כן.

ד. כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ – מצטרפים לפסול, ואין בו כרת. ואין הפרש בסדר המחשבות.

ה. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית – כשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין.

דין תמורת עולה תמורת שלמים; תפוס לשון ראשון – יתבאר בע"ה בתמורה כה.

דף לא

מח. מה דין הקרבן במחשבות פסול דלהלן?

א. חשב לאכול כחצי זית חוץ לזמנו ושוב חשב לאכול כחצי זית חוץ לזמנו.

ב. חישב על שני חצאי כזיתים לאוכלם חוץ לזמנו ועל חצי כזית חוץ למקומו, באופנים הללו [חוץ לזמנו] = ז'; 'חוץ למקומו' = מ':

ז' ד' מ'; מ' ז' ז'; ז' מ' ז'; חצי כזית חוץ לזמנו, וכזית – חצי חוץ למקומו וחצי חוץ לזמנו.

ג. חישב שיאכלהו כלבים למחר; שתאכלהו האש למחר.

ד. חישב על אכילת פחות מכזית, חוץ לזמנו או חוץ למקומו.

ה. חישב על אכילת כזית ע"י שני בני אדם, חוץ לזמנו או למקומו.

ו. חישב על אכילת כזית ביותר מכדי אכילת פרס.

ז. חישב על אכילת אימורים לאדם, חוץ לזמנו.

א. שתי מחשבות על כחצי זית מצטרפות לפסול ולפגל. [ואפילו בשתי עבודות שונות – מצטרפות, כגון

חשב חצי זית בשחיטה ושוב חשב בזריקה על חצי זית (עפ"י מנחות יג-ד)].

יש להסתפק בשני בני אדם שחשבו, והשני לא ידע ממחשבת הראשון – האם מחשבותיהם

מצטרפות (חדושים ובאורים מנחות ג, י).

ב. דיני מחשבות פסול בשני חצאי כזית חוץ לזמנו וכחצי זית חוץ למקומו, באופנים השונים;

ז' ד' מ' – פיגול וב'כרת' (רבין בשם בר קפרא).

מ' ז' ז' – רב דימי בשם בר קפרא: פיגול וב'כרת' (אבל לדעת רבין פסול ואין בו כרת, שכבר נצטרפה מחשבת המקום למחשבת הזמן הראשונה והוציאה מידי פיגול. עפ"י רש"י).

ז' מ' ז' – לרבא (ולרב אשי בשם ב"ק. רש"י): פיגול ובכרת; 'זיקץ כישן הפיגול' להצטרף עם האחרון. לרב המנונא (ולרב דימי ורבין. עפ"י רש"י): פסול ואין בו כרת.

חצי זית חוץ לזמנו, וכזית – חצי חל"מ וחצי חל"ז – לרב אשי בשם בר קפרא: פיגול וב'כרת'. (ושאר אמוראים חולקים. ערש"י).